

## Kettukopla, eli ketut kanatarhan vartijoina

Hymy, 11/2005

Suomen valtio (lue: hallitus) valitsee kummallisia henkilöitä käyttämään omistajavaltaa yhtiöidensä hallituksissa.

Erityisen epäkelpo henkilö mihinkään julkisen vallan toimeen on mielestäni Fortumin hallituksen puheenjohtaja Peter Fagernäs. Hän on muun muassa yksi niitä pankinjohtajia, jotka (samoissa Kouri-kaupoissa ryvettyneen Björn Wahlroosin kanssa) ajoivat tuhoon suomenkielisen rahan linnoituksena toimineen Kansallis-Osake-Pankin.

Moraaliltaan jou(s)tavien suomalaisten oligarkkien kettukoplaan kuuluu muitakin, muun muassa Kari Stadig, Jukka Härmälä ja Eero Heliövaara.

Kun Fagernäs joutui lähtemään KOP:ista, hän perusti sijoitusyhtiö Conventumin samaan tapaan kuin Wahlroos perusti Mandatumin. Heistä Wahlroos oli sittemmin Niinistön ja Siimeksen ehdokas valtion pankin Leonian johtoon, ja siinä yhteydessä hän saattoi rahastaa vanhassa rahassa miljardin fuusioimalla Mandatumin Leoniaan (nykyiseen Sampo). Fagernäsin ja kumppaneiden Conventum taas saalisti muutaman sata vanhaa miljoonaa fuusioimalla yhtiön Vakuutus-Pohjolaan.

Fagernäsin ja Wahlroosin yksityispankkien suunnittelemissa erilaisissa nurkkaus-, kaappaus- ja valtausoperaatioissa Pohjola tyhjennettiin sadan vuoden voitoista tuhansien prosenttien osingoilla. Sen, mitä jäi jäljelle, Fagernäs otti itselleen

Conventumin omistajien hyväksi. Pohjolan toimitusjohtaja Heliövaara joutuikin sitten rahoittamaan omat johtajaoptionsa irtisanomisilla. Tänä syksynä osuuspankit ostivat Pohjolasta jäljelle jääneet kuoret.

Kettuherra Peter Fagernäs valittiin sosialidemokraattisen ministerin Sinikka Mönkäreen suosikkipoikana - ja varmaankin ministeriön johtajan ja entisen puoluetoverini Markku Tapion (SKP) esittelystä - Fortumin hallituksen puheenjohtajaksi, jolle maksetaan tästä turhasta vaivasta 55 000 euroa vuodessa.

Fagernäs sanoo "tutkineensa" Fortumin optiojärjestelmän, jonka mukaan yhtiön 350 johtajaa ansaitsee nykypörssikurssilla 500 miljoonaa euroa. Fagernäsin mielestä "kannustimet on tehty asianmukaisesti".

Vertailun vuoksi muistutan, että maan hallitus ehdottaa maamme 660 000 eläkeläisen "kannustimeksi" 5 euron tasokorotusta kansaneläkkeeseen. Se maksaa valtiolle 40 miljoonaa vuodessa. Niin ollen Fortumin 350 optioherra saa kerralla enemmän tasokorotusta kuin 660 000 eläkeläistä 12 vuodessa.

Fortumin privatisointia on tehty vuodesta 1998 alkaen. Sama ajan on johdolle rakenneltu monimutkaisia optiojärjestelmiä.

Haluan kiinnittää huomion siihen, että optioherrojen johdolla Fortumia on privatisoitu alihintaan. Niinpä valtion osakkeiden myynnistä saadut tulot eivät ole riittäneet maan hallitusten maan suurituloisille antamien 3 miljardin euron verohelpotusten rahoittamiseen. On myös leikattu julkisia palveluja.

Sen jälkeen kun Imatran Voima ja Neste fuusioitiin, valtio sai 865 miljoonaa euroa myymällä 30 % uuden yhtiön (Fortum) osakkeista yksityisille sijoittajille. Kun sitten palattiin vanhaan ja Fortum splitattiin uudelleen sähköksi ja öljyksi, uuden Neste Oilin osakkeista 85 % jaettiin ilmaiseksi Fortumin omistajille. Sillä tavalla lahjoitettiin neljännes kansallisen öljy-yhtiön osakkeista pääosin ulkomaisille keinottelijoille.

Sijoittajille on palautettu paljon enemmän arvosta rahaa kuin he olivat sijoittaneet Fortumiin tai maksaneet sen osakkeista valtiolle. Tänään ulkomaisilla markkinavoimilla on kolmannes Fortumista. Herrat ovat tehneet niin kuin rosvot ovat määränneet.

Kun Fortum nosti syksyn alussa yksipuolisesti sähkön hintaa lähes viidenneksellä ja haluaa nostaa sen "eurooppalaiselle tasolle", se on tapa lisätä optioherrojen jo ennestäänkin perusteettomia puolen miljardin euron optiotuloja ja ulkomaalaisomistajien osinkoja. Sähkön hinnankorotuksien ohella rahastuksessa avittavat sähkön pohjoismainen pörssikauppa ja päästöoikeuspörssi. Osinkoja paisutetaan myös Fortumin tutkimustoiminnan alasajolla.

Tämän kaiken hyväksyy valtion puolesta sen kanatarhassa mellastava kettukopla.

Elämämme kaikkinaisen pörssittäminen merkitsee, että globalisaation myötä energia-asiat menevät Eurolandiassamme mullin mallin ja vinksin vonksin tai ainakin heikun keikun. Suomen ei kuulu olla mikään herrojen Huvikumpu.